

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Nyelvében él a magyar!

Ha van nemzet, melyet nyelve tesz azzá a mi, akkor az a magyar nemzet. A magyar faj messze Aziából került e haza szent földjére s fajrokonok és testvérek segítségével nélkül alapított hazát és nemzetet. Megtartotta magyar fajú jellegét, dacára annak, hogy köröskörül teljesen elütő idegen nyelvű és fajú nemzetek laktak, dacára annak, hogy folyton vad ellenségek vették őt körül, kik ki akarták irtani a föld színéről, bele akarták olvasztani saját nemzetiségükbe. Megpróbálták édes anyanyelvünket eltörölni tüzzel, vassal, morális kényszerrel, udvari rendeletekkel, szép asszony mézes-mázos szavaival; voltak időszakok, mikor már siker kezdte koronázni elleneink nyílt, — vagy orvtámadásait, de az igaz magyar szív mindig megérezte azt, hogy ha magyar nyelve elvész, akkor utána vész az alkotmány, utána az államiság, utána a haza. És lerántották a gyász lepelét, mely ránk volt borítva, elmúlt a káprázat, a szem világosabban kezdett látni, az agy gondolkodni, a szív működni és újra kezdett a nép magyarul beszélni, a költő magyarul énekelni s így folytonosan harcolva nyelvünkért elértük az ezredik évet.

És most, a mikor már azt hiszszük, hogy ezer évi harc után, ha egyebet nem, de kivívtuk azt, hogy nyelvében él a magyar s e nyelvet feltétlenül tiszteli és elismeri minden e hazában élő lélek, egy különös jelenséget látunk támadni. Itt bent a hazában vannak egyes társadalmi rétegek, melyek nyíltan merészelnék szembe szállani a magyar állam jogával, a magyar törvénnyel, egyszerűen negligálva nyelvünket, idegen szót, idegen nyelvet akarnak becsépszni, sőt követelőzőleg kezdenek fellépni, hogy mi magyarok ismerjük el az idegen nyelv jogosultságát hazánkban.

Vajjon nem létezik-e már magyar társadalom, hogy ezt így tovább tűrjük?!

Majd itt, majd amott az országban támad egy istentelen próféta, ki templomban a szószékről, iskolában a katedréről, nyilvános gyűlések alkalmával a legarátánabb módon szónokol nyelvünk ellen; törvényszékek-nél, bíróságoknál kihallgatások alkalmával nyíltan bevallják, hogy ők igenis tudnak magyarul, de elvők, hogy nem beszélnek magyarul és a törvényszék elnöke kénytelen tolmácsot hozatni, hogy egy leendő fegyencet kihallgathasson és megérthesse, hogy az idegen nyelven mit beszél?

Sőt mi több, magyar hatóságaink saját hadseregünkötől idegen nyelvű iratokat kapnak és megkivánjuk hazafias magyar hivatalnokainktól, hogy ők okvetlen megértsék az idegen nyelvet s talán még idegen nyelven válaszoljanak is reá.

Te magyar társadalom és te nem látsz, te nem emeled fel tiltakozó szavadat e páratlan orvtámadások ellen? Talán ismét gyászfátyolt kezdenek borítani szemedre a XX-ik század és ezredéves ünneped előestéjén?

Már e század elején 1830-ban hoztak egy bölcstörvényt, melynek VIII-ik cikke kimondja, hogy az országban levő valamennyi katonai parancsnokság magyarul tartozik levelezni.

Avagy nem ösmeri-e saját hadseregünk az ország törvényét, vagy ösmeri azt és nyíltan ellene mer szegülni? Mivé lesz akkor a társadalmi rend, ha egyes kasztok, egyes körök törvényeinket magukra nézve kötelezőnek el nem ismerik?

1840-ben hozott egy törvény-cikk, a VI-ik, melynek címe: „A magyar nyelvről.” Mily szépen hangzanak annak bevezető sorai: „O felsége atyai szívének hív magyarjaitoz viselő jósága azon újabb dicső példát, melyeket a nemzeti nyelv gyarapítása eszközlése végett a jelen ország-

TÁRSASÁG.

Csongrád békeje.*)

Mondják, hogy: im! a vármegyében
»Kürtö: a béke hirtelen;
Szentes nem áll ki már piacra
Mutatni testét — meztelen.
Sőt fátyolt rak fekélyire . . .
A béke vitte ennyire!!

Ex offio konstatálva van már,
Hogy: béke van! Az ám, de nagy!
A baj csak az, hogy ez a béke
Még nyárban is könnyen . . . beágy.
Vagy zajlik, mint a teli ár
S a zajlás végét várni — kár!

Im most is zúg, forr belső láztól
S most a *száj* hallgat — óh csoda! —
Mondják: a *száj* érc-lakat van;
Beszélni hát nem ostoba!
Pedig most van már baj — belül,
De most okosan, zajt kerül.

Sok hír kering; ma egy igaz csak,
Hanem az már igazi ám:
A »béke« zajló árja közül
Szeretne futni — Tallián!
Szeretne biz, de messzire . . .
A béke vitte ennyire!!

Vir-Gách.

*) A „Hüvelyk Matyi” múlt vasárnapi számából.

Népitélet.

Sacher-Masoch elbeszélése.

(Folytatás.)

18

Feodózia pedig kézen fogta Lariont, aztán a szokáshoz híven sorba járultak mindenki elé, háromszor leborultak előtte és aldatást kérték.

Mikor a sorban utolsónak, Kirylla elé értek, a szép asszony mosolyogva szólt:

— Milyen szép tőled, hogy eljöttél; most leszünk csak igazán vígan, ha isten is úgy akarja.

— Igen, vesztül vígan leszünk, ha isten engedi; felelt Kirylla és szintén mosolygott.

Erre az új pár letérdelt előtte, ő pedig kezét fejükre téve szólt:

— Teljesedjék be rajtatok mindaz, amit én kívánok.

— Adja isten! kiálták a vendégek.

— Amen! mondá Feodózia hangosan, míg a bitoros pirba borult arcú Larionnak az amen a torkán akadt.

Miközben a lakodalmas menet élén zene-szóval, a templomba ment, Feodóziához közeledve, fülébe sugtam:

— Kirylla eléggé duhóng, ne ingerelje még jobban fel.

Felhuzta szemöldökét, de nem felelt. Larión sóhajtott.

Mialatt a lelkész kezét egymásba fűzte és kötötte, Kirylla több ízben helyeslően bólintott a fejével. És mikor Feodózia, mint most már Larión felesége mellette elhaladt, az asszony komoly tekintete rajta nyugodott, sőt mikor visszaérkezünk a malomhoz és a vendégek a házba tolultak be, karon fogta Kiryllát és kérdé:

— Nos, hogy érzed magadat, Kirylla?

— Jól, jól.

— Nos, hát ebben is maradjon minden; sutogta olyan halkán, hogy csak én hallhattam meg. Minden a régi ben maradjon, tudod. Eljősz hozzam, amikor csak kedved tartja, holnap már — mit — vagy talán már ma?

És ezzel ő is besietett a házba, mi pedig követünk.

Az egyik szobában több egymáshoz tolt, főfőhár abrosszal borított asztalon volt a mennyegzői lakoma találva: pecsenyék, tészták, édességek halmaza, közben zöld üvegekben pálinka és pésztes magyar borok.

gyűlés alatt is adott, a karok és rendek mélyen tisztelik. Es ezután következnek sorban a pontok, hogy az országos felírások Ő felségéhez magyarul történjenek, a törvényhatóságok egyedül magyar nyelven szerkesszék felírásaikat, az egyházi hatóságok egyedül magyarul levelezzenek, a gyülekezetenek a szent beszédek magyar nyelven tartassanak; minden valásbeli különbség nélkül plébánosoknak, egyházi szónokoknak, káplánoknak és segédeknek olyanok alkalmaztassanak, kik a magyar nyelvet tudják, a magyar nyelvnek tudása a katonai véghelyeken is gyarapítottassék, s a magyar erzedeknek kormányai a magyarországi törvényhatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.

Felsőleges uram és királyom! A te atyai szíved hű magyarjaid iránt ma sem változott meg, de igenis alattvalóid hűsége a magyar haza iránt megváltozott, mert igen sokan vannak, kik a szentesített törvényeket nem tisztelik és annak ellene szegülnek. A te parancsod, a te akaratod, szent legyen minden honpolgár előtt. Oh nézz körül e hazában, Szent István koronájának van még fénye, mely beragyog a sötétség minden zugába, királyi pálcád fenségével sujt le mindent, a ki ellene szegül az elődeid által szentesített törvényeknek!

És te magyar társadalom ébredj és zudítsd haragodat mindazokra, akik buta göggel, hivány rosszakarattal, szemérmetlen tudatlansággal nem akarják elismerni azt, hogy e hazában egyedül jogos és törvényes nyelv a magyar!

Igen, a magyar társadalom becsülete főrg itt kérdésben. Ne ámitsuk magunkat, ne higyjünk azoknak, kik azt mondják, hogy sovínizták vagyunk, mert a magyar tanul és tud is idegen nyelveket, a külföld irodalmát minden művelt magyar ismeri és

nagya becsüli, de nekünk jogunk és kötelességünk itt a hazában az állam hivatalos nyelvén beszélni, levelezni és összes hatóságainknak kötelessége vissza utasítani minden olyan iratot, mely nem magyar nyelven, vagy legalább nem magyar nyelven is lesz hozzá beküldve.

Anglia, Német, Francia, vagy Oroszország hatóságai pillanatig sem gondolkodnak azon, hogy idegen nyelvű iratokat visszaútasítsanak-e és őket senki sem vádolja sovínizmussal, de a magyar, ha jogát követeli, akkor sovínista lesz.

Nem úgy magyar társadalom! Te még szabad vagy, téged még le nem nyűgözött a hizelgő szolgaság, a gyáva meghúnyáskodás, követeld emelt fővel és hangosan nyelvedet, tanító és paptól, katonától és polgártól, kereskedőtől, iparostól és hivatalnokaidtól, mert különben még egy ezredév után már nem létezik, — ha nem nyelvben él — a magyar!

Dr. Székely Albert.

Takarmány-kivételünk.

Bethlen András gróf földmivélségi miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi főispánhoz, gazdasági egyesülethez, közgazdasági előadóhoz és állandó gazdasági tudósítóhoz: A hazai szénatermés kedvezőtlen viszonyairól s a külföldre irányuló takarmány kivétel rohamos emelkedéséről érkezett jelentések alapján, amugy is lassan fejlődő állattenyésztésünk legfontosabb érdekeinek s az ezekkel kapcsolatos mezőgazdasági érdekeknek védelme céljából, a szalastakarmánynak (széna, mindennemű friss és szárított takarmányfűvek, szalma és szecska) külföldre való kivételét bizonytalan időre el kellett tiltani; mert az esetre, ha takarmánytermelésünknek ma még végeredményében nem ismert mennyisége a hazai fogyasztás kielégítésére elégtelennek bizonyulna, a külföldre vitt szalastakarmány pótolhatatlan volta miatt beálló takarmányhiány

lányok kizavarták a táncolókat a szomszéd-szobából és elkészítették a nászagyat, míg a dalosnők az ősi melonchólikus nászindulót zengedeztek.

Kirylla felemelkedett, mohón egymás után felhajtott két pohár pálinkát, aztán felugrott a lakomaasztalra, a tálak, üvegek és poharak közé, melyek — mint tengeren libegő hajón — ingadoztak, feldőltek és összezúzódtak.

Általános zűrzavar, kacagás, szitkozódás, általános végre keresztül csengett a Kirylla érces hangja:

— Én dalolom el nektek a lakodalmi éneket, én! rikoltott. Hallgassatok mindannyian.

És lábával akkorát dobantott, hogy a pálinka az uj pár és a vendégek ruhájára szerte freccsent.

Pillanatra teljes csend következett be. Feodózia fenyegetően emelkedett fel, Kirylla pedig, tekintetét mereven rá szegezve, összefont karral állt föllette és aztán durva humorral fogott a dalba:

»A büszke páva, páva ott,
Férjül egy bakot választott,
Kuvik! Kuvik! Kuvik!»

— Kuvik! Kuvik! Kuvik! ismétlé a csagva a vendégek kara.

könnyen mezőgazdasági válságra vezethet, vagy legalább is annyira megzavarja mezőgazdasági viszonyaink egyensúlyát, hogy az állatállományunk szaporítása és javítása érdekében folytatott évtizedes törekvések egyszerre meghíusulhatnak és e részben rövid pár hó, évekre kiható visszavetést okozhat. Különbösen is hazánk, jól felfogott gazdasági érdekeinek tudatában, soha sem tartozott a takarmányt nagyban exportáló országok közé. Így jelesül a mult 1892-ik évben külföldre és Ausztriába összesen csak 201.101 métermázsát vittünk ki összes szénatermésünkből, — mely összeg a 66 millió összszénatermésünknek valóban elenyésző csekély hiánya, — 1891-ben pedig 150.000 mm. szénát vittünk ki, az összes 73.5 millió métermázs szénatermélésel szemben. A hazai mezőgazdaság gondozandó érdekében elrendelt ezen kivételi tilalom érvénye visszavonásig terjed s a magyar kormány biztosította abbeli jogát, hogy a tilalmat kedvezőbb viszonyok beálltával, mihielyt annak indokolható szüksége megszünt, bármikor azonnal feloldhatja; a takarmányárak esőkenne miatt egyesek által netán táplált aggályok tehát nem bírnak helyes alappal, mert a kivételi tilalom hosszabb fentartása esetén a tilalom fentartását indokoló szükség a meglévő takarmánykészletnek a belföldi forgalomban leendő értékesíthetőségét is biztosítja, — a tilalom megszűntével pedig a szalastakarmány - szükséglet fedezése körül mindenkép reánk utal külföld által nyújtandó árak még a mostaniaknál is bizonyára kedvezőbbek lesznek és ezt gazdánk azon esetben, ha szalastakarmány-felesleggel tényleg rendelkezni fognak, a mostaninál csak előnyösebb viszonyok között vehetik igénybe. Tekintettel mindezek után a fennebb hangsúlyozott jogfentartásra, mely a magyar kormánynak módot nyújt arra, hogy a tilalmat bármikor visszavonja, a közegethő viszonyok állásáról folytonos és teljes tájékozással kell bírnunk; emélfogva arra kérem fel (Cimet), hogy a szalastakarmánytermés, nemkülönbösen a póttakarmány, valamint a zab és főleg kukoricatermés állását és állapotait is állandó figyelemmel kísérni, a még be nem fejezett

— Egy bakot — — dadogta Larion, anélkül hogy ülőhelyét elhagyna, és szemeli megüvegesedett tekintettel meredtek a semmibe, akár egy holtéi.

— Egy bakot, felet Kirylla; ugyan mi egyebet? aztán tovább dalolt:

»De bír szakála nagy vala,
A büszke páva megbánta!
Kuvik! Kuvik! Kuvik!»

— Kuvik! Kuvik! Kuvik! gúnyolódott a vendégek kara.

— Ki ez a kecskebak? ordítá Larion, felemelkedett ültéből, meg visszahullott a székre és végre kezeit az asztalnak feszítve, nagy erőltetéssel talpra állt.

— Te vagy a kecskebak, ki volna más? kiállta Kirylla és a mi fenhéjázó büszke pávánk tégedet választott, mert te gazdag vagy én meg szegény, éhenkórász, tolvaj; a nászagyat azonban az én számomra készítették el, mert én vagyok a kedvese!

Borzasztó zsvaj keletkezett erre, Larion elkapta Kirylla lábát, aki őt menten földre tiporta és meggázolta; erre több vendég rávetette magát a szegény szerelemtől és féltékenységtől elgyötört, dühöngő tolvajra és ütlekekkel verték ki a házból.

— No, majd visszafizetem ezt is, vissza

A másik szoba teljesen ki volt irtve, az ajtónál sorakoztak a muzsikások és míg a tanúk és idősebb parasztok és asszonyok a lakomához ültek, az ifjabbak táncra perdttek.

A terített asztalnál középtűt ült az uj pár és a vendégek mindenike, ősz szokás szerint, illedelmesen eléjük járult, hogy ajándékát átnyujtsa. Végre Kirylla is felemelkedett a kemencepadkáról, hol egyedül ült és illedelmesen meghajolva, általános harsogó kacaj közt nyujtotta át ajándékát, egy csinos kis himzett papusot.

Feodózia gyors pillantással mérte őt végig, éppen nem gonoszul, sőt inkább nyájasan, csak Larion felszkelődött a helyén, csinos bajuszán babrálva.

Most a vendégek egyike a másik után felemelkedett, áldomást mondott, melyet a többiek nagy zajjal ismételték, kiitta borát és az utolsó cseppeket a szoba fölepe felé szórta szét.

Igy köszöntött be az éj.

Larion tökrészeg lett, mikor karját a felsége dereka köré fonva telt poharát az ablaküvegen át kidobta és felkiáltott:

— Itt az ideje, lányok, itt az ideje!

A zene nyomban elnémult. A koszorú

szénagyűjtés és behordás befejeztével az ottani helyzetről engem időnkint értesíteni, végül pedig, miután csak a sarju begyűjtése után október hó első felében leszünk abban a helyzetben, hogy összes takarmánytermésünk úgy mennyiségre, mint minőségre pontosan megismerhessük, f. évi október 1-től 15-éig hozsám juttatandó zárjelentésben a vidék ez évi takarmány és póttakarmány természetének vég-eredményét, értékét, a meglévő készletek nagyságát s a fogyasztási szükséglettel szemben mutatkozó hiányt vagy felesleget, gazdák közönségünk magasabb érdekeinek megóvhatása céljából lehetőleg pontosan tudomásra hozni és engem általában e jelentőségteljes kérdésben és az ahhoz fűződő érdekekről, a legnagyobb részletességgel kellő időközökben is tájékoztatni sziveskedjék.

Reflekszió.

— Levél az „egy családapához”. —

Mélyen tisztelt Uram!

A »Szentes és Vidéke« folyó évi július hó 30-án megjelent száma »Mennek a tanárok« címmel hosszabb vezércikket közölt Öntől, uram.

E vezércikk azon okokkal foglalkozott, melyek a »Szentesi Lap« című politikai és vegyestartalmú közlönyt arra indítják, hogy főgimnáziumunk egyes tanárai ellen, minden alapos ok nélkül, vehemens támadásokat intézzen, melyek azonfelül, hogy az egész tanári kart sújtják, még helyrehozhatatlan kárt is tesznek szép fejlődésnek indult tanintézetünk jó hírnevében.

Én nem tudom, kicsoda Ön, uram; nem is kutatom kiletét, de azt látom, hogy az »egy családapa« elnevezés alatt, akárcsi, de minden esetre városunk tanügyének igazi, őszinte barátja rejtőzik.

Nagy figyelemmel olvastam cikkét s mondhatom, annak minden sora helyeslésemel találkozott s abban kifejtett nézeteit minden irányban osztom.

De én, elgondolkozva az Ön cikkében foglaltak fölött, tovább mentem azoknak az okoknak kutatásában, melyek a »Szentesi Lap«-ot ama támadások intézésére készítik, mint a mennyire eljutott ezen okok keresésében Ön, uram.

Engedje meg hát, ha én ugyanitt, azon a helyen, a hol Ön foglalkozott a kérdéses okok kiderítésével, szintén elmondom — a

fizetem mindannyiótoknak; lelkenedezt Kírylla.

A tanúk felemelték Lariont, kinek orrán-száján ömlött a vére.

— Hát csak azért is; ordította, csak az ő truccára, jőjj Feodózia, galambocskám, kedvesem, pávám! Jőjj csak, jőjj, ne félj. A vőfély majd őrt áll és a legények, szolgálk vele. Bocsássátok szabadon a kutyákat, bocsássátok szabadon!

— Én ne féljek! felelt Feodózia. Csak te ne félj. Én elég bátor vagyok mindket-tőnkért.

A tanúk, a koszorúslányok és dalosnők körbe fogták az új párt és ünnepi énekek hangoztatása közben vezették be az ágyasházba.

— Kírylla! Kírylla! hangzott egyszerre és harsogó kacaj kelt minden ajkon, — előre furakodtam, — a falon, a nászágy fölött egy hatalmas szarvasagancs pompázott.

— Ezt Kírylla cselekedte, kiáltá Feodózia dühösen, aztán kacagott és szitkozódott és szitkozódva kacagott: Az isten verje meg ezt a zsványt, ezt a gazembert! Az ördög szabadítson meg bennünket tőle! Larion pedig kisetett egy fejszéért és

szerkesztő úr beleegyezésével — ezen tárgy fölött támadt gondolataimat.

Őn tulajdonkép nem is az okoknak kiderítésével foglalkozott, mint inkább a jelen-ségekre mutatott rá, a megtörtént tényeket konstatálta.

En magukat ezen okokat igyekszem megtalálni.

És a midőn ezen támadások gyökerét a napvilágra hozni töreksem, első sorban szabad legyen kifejezést adnom abbeli meggyőződésemmek, hogy nagyon csalódik Ön, ha azt hiszi, hogy a »Szentesi Lap« két érdemű szerkesztője csak úgy meggondolatlanul, kiszámítás nélkül, előre való megfontolás és elhatározás hiányával intézik tanáraink ellen a támadásokat!

Nem bizony!

A róka a maga állattársaságából nem tünik ki annyira, nagy ravaszsággal kiszámított tervei által, mint amennyire kimagaslik e jeles tulajdonsággal ékeskedő mivoltában a többi halandók közül a »Szentesi Lap« két érdemű szerkesztője.

Az én nézetem az, hogy Sima Ferenc és az ő boerszkijának hűségére oldozója és kötőzője: Pinter Gyula, előre kiszámított s részleteiben is megállapított terv szerint dolgoznak, amidőn a gimnázium tanári karát gyalazva, az ezek vezetésére bízott tanintézet jó hírnevét aláadni törekcsenek.

E tervüket egy cél szentesíti, s ez a cél magában foglalja egyszersmind mindazokat az okokat, melyek a jeles két férfit a támadásokra indítják.

Az indító okokat magában foglaló eme célt én röviden négy szóban bírom kifejezni. E négy szó: A demagógia uralmának biztosítása.

Igen, a demagógia: ez a vérszajú szörnyeteg az, ami megölője, elpusztítja nálunk mindenként, ami jó, ami nemes, ami üdvös; átka a közügynek, rakfenéje a város és a vármegye valóságos érdekeinek, rettenetes kinövésé úgynevezett helyi politikánkna.

Ez az a kigyó, mely legelfajultabb formájában magán városunk közügyén is próbálgatja mérég fogainak szilárdságát.

Meg fog Ön, uram, engem érteni azonnal!

Cikkéből látom, hogy élénk figyelemmel kísérik azon pártoskodást, mely városunk és e vármegye beléletében évek óta dúl.

Nem kerülhet ki figyelmét az a körülmény, hogy a »Szentesi Lap« fő-szerkesztője, akinél — saját szavai szerint — e vármegye közéletének minden szála össze-

darabokban vagdalta le az öt csúfoló jelvényt, közben börtöl és palinkától elvakultan a falat is összevagdolván. —

Saját szeríen nyugtalan hangulatban hagytam el a lakodalmas házat, hogy Kíryllát felkeressem.

Sem lakásán, sem a korcsmában, sem máshol nem találtam rá.

Inkább gépiesen, semmint szándékosan tértem erre vissza a Feodózia malmához. Az épület fehér fala átcsillámlott az éj sötétjén, az egyik ablakból vörösés fény áramlott ki — és most — a csűr mellett is felcsillant valami fény — csak egy pillanatra — halottam, ahogy az acél a kovához verődött — a tapló tüzet fogott és egy pillanatra megvilágította Kírylla halvány, magából kikelt arcát, aki kicsiny pipája szarát a fogaik közé szoritotta. —

Egy pillanatig tartott e látomány.

Végtelen aggodalom fogott el.

— Kírylla, kiálték, Kírylla!

Senki sem telett, csupán a malomkerék zakatolt tovább és a patak vize csobogott. A sötét égről egy-egy elhalványuló csillag pislálkolt alá. — Most egy hatalmas fehér eb jelent meg a gyalogsúvnyén és

fut, épen a demagógiában és demagógia által él.

Ennek köszönheti hírét, nevét, ennek köszönheti létét, ekzisztenciáját. Ez az ő eleme! Ez neki: kondíció, szinekva non!

Nem kerülhet ki figyelmét az sem, hogy a nálunk oly ádáz elkeseredettséggel folyó harc semmi egyéb, mint az iskolázatlanság élet-halál harca — az iskolázottság ellen.

Nálunk a fejlődő társadalmi élet nagy átalakulás előtt áll: a szám tömege küzd az értelmiség erceje ellen. A számbeli túlsúly ma még félsúlyban van az értelmiség csekélyebb, de meggyőzőbb erceje fölött.

Ennek a mai félsúlynak biztosítása egyedül a demagógia segítségével lehetséges.

Tudjuk, hogy a demagógia alapja nem az értelmiségben, hanem az iskolázatlan, könnyen hívó, könnyen vezethető s ép ezért jól fegyelmehető tömegben rejlik.

Ne higgye, hogy a »Szentesi Lap« kétféle szerkesztőségének, különösen pedig főszerkesztőjének szükségé volna arra, hogy az értelmiség túlsúlyi vergődjék. Dehogy, sőt azt kell neki minden áron megátolnia!

Hozzuk most az értelmiség túlsúlyra jutásának gondolatával kapcsolatba gimnáziumunk tanári karának eddigi működését, illetve e működésnek a való életben nyilvánuló eredményét.

Vak, aki nem látja, hogy e dicséretes működés eredménye, hogy városunk intelligenciája, értelmisége, habár túlsúlyra jutni nem bírt is még, — ma mindazonáltal számot tevő tényező.

E működés eredménye, hogy vannak polgártársaink, akik saját fejükkal szeretnek és tudnak gondolkolni.

E működés eredménye, hogy az iskolázott emberek közül csak nagyon elvétve akad egy-kettő, aki a demagógia szolgálatába állva, Sima Ferenc uszályának hordozására vállalkozik.

Ez az eredmény nem válik előnyére Sima Ferenc és a főszerkesztősége alatt megjelenő »Szentesi Lap« demagóg tőrkvéseinek.

Ilyen törekvés elősegítésére nem kellenek valóban képzett emberek, kiknek gondolkozásmódja fegyelmehet, jellemük szilárd. Ilyen törekvés elősegítésére képzettség nélküli, félművelt vagy minden műveltség nélküli egyének tömege szükséges.

Bizonynyal látott ön már városi közgyűlést abból az időből, midőn e közgyűlésen nem kizárólag Sima-párti képviselők

rekedten vakkantott — a lakodalmas házban kialudt a gyertyavilág.

*

Gondolatokba merülve tértem haza a lakásomra. A veranda lépcsőjén megállva, még egyszer visszatekintettem abban az irányban, merre Feodózia malma feküdt, mintha csak valamit fel kellene ott fedeznem. Meleg, illatos nyárej volt, teljes szélcsenddel, teljes sötétséggel. Nem volt ugyan koromsötét az éj, de a tájék egy tömegbe, sötét, határozatlan körvonalú, idomtalan tömegbe látszott összeverődni és az egyes, közelebbfekvő tárgyak, mintha csak komor, sötét vizekben fürödnének. És semmi világosság nem derengett, sem hold, sem csillagok és a nászlake világa is kialudt.

De im, hirtelen lángoszlop csapódik fel a sötétlő égnek mind magasabban — magasabban, hogy végre villámgyorsasággal az egész látóhatárt átfogja borzasztó fényével.

Oh, az én sejtlemem!

Az udvarost kiállítottam elő, fenyergeltem lovamat és feiköltöttem cselédségünket.

Most a falu tornyában is megkondult a vészharang —

(Folyt. köv.)

voltak jelen. Ha látott és ha figyelemmel kísérte azt a kommentárt, a melyvel a »Szentesi Lap« e közgyűlések lefolyását kísérte, lehetetlen volt meg ne győződnie arról, hogy a »Szentesi Lap« soha, egyetlen egy igazán képzett embernek nevét sem említette a gúny, a gyalázat kísérte nélkül. Hanem igenis cgekig magasztalta a félműveletlenek kontárkodását!

Tapasztalni kellett, hogy a »Szentesi Lap« szerint a mi közgyűléseinken »fénycs« beszédek, »lelkesítő« szónoklatokat csakis Udvardi Sándor, Kátai Pál János, Bálint József, Babós József és Sós Ferenc szoktak tartani. Ezeknek zengedez diachimuszta a jó »Szentesi Lap«!

Ellenben az iskolázott emberek, például: Fekete Márton, Csató Zsigmond, Schlesinger Károly, Mátéffy Ferenc, Tasnády Antal, Lakos Imre, Bartha Kálmán, Balázsovits Norbert, Mikecz Ödön legfeljebb csak »páculiz« ostobaságokat hebegnek.

Ennek a fordított viszonyoknak következménye az, hogy nálunk a tanult emberek nincsen meg a nép előtt a valóságos becse! Az iskolázottság nem előnyére, hanem hátrányára szolgál az egyének, legalább a nép szemében.

Ez mind Sima Ferencnek és a »Szentesi Lap«-nak a műve.

Oh! nagyon jól tudja Sima Ferenc, hogy mit csinál, midőn a tanári kart támadja. Neki nem kell az a tanári kar, amely olyan embereket nevel és képez, mint aminek a fentebb említett iskolázott emberek. Neki olyan tanári kar kell, amely maga is kész szolgálni neki s az ő hátséges szolgáltatára képes nevelni még a ifjuságot is.

Hija, a demagógiának még az utódokban is tapláló talajra kell találnia!

Bizony mondom uram, hiába várja Ön Sima Ferencről, hogy városunk tanügye körül ő valaha valóságos érdemeket igyekszik szerezni. Nála első az En, első az önérdék; a közérdek, — az bizony a legutolsó sem!

Csatár Zsigmondról beszélik, hogy midőn kerülésben, hol sokáig dominált, megbukott, így sóhajtott ezt: »Megbuktam, de legalább elrontottam ezt a népet úgy, hogy 50 év alatt se lehet megjavítani.«

Ha Sima Ferenc oda jut, hogy szintén ilyen módon kell felsóhajtania, az ő sóhajában bizonytal 100 évet fog kitenni a Csatár 50 éves terminusa!

Elmondtam gondolataimat, melyek az Ön cikkének olvasása után támadtak bennem. Vajon igazat mondtam-e, a jövő fogja megmutatni.

Fogadjá, Uram, nagyrabecsülésem kijelentését.

Szentesen, 1893. augusztus 3.

Egy másik családnapja.

Ujdonságok.

Szentesen, 1893. augusztus 6.

— **Nem lesz főispán változás.** mert lap-társunk főszerkesztője vezércikkben jelenti ki, hogy annak még nincs itt az ideje, mivelhogy ő még nem allapodott meg arra nézvést, hogy ki legyen az új főispán; de mert erősen tördeli a fejét a vármegye jövőtán, s mivel szerbiai és romániai kújútját is azért eslekedte, hogy — Diógenesként — alkalmas egyénre akadhasson: hát remélhetőleg sikerül a nagy krízist helyes megoldásra juttatnia, s rövid időn be fogja allítani a »nyit és egyesnek jellemű« megyéhez illő főispánt is a bekesség vármegyéjébe.

— **Eszküvő.** Purjes Eugénia kisasz-zonyának, Purjes Bernát úr kedves leányának, ma d.-e. 11 órákor esküszik hűségét ifj. Irítz Hermann makói lakos a helybeli íz. templomban.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 12-én d. e. 9 órákor az alispáni elfogadó teremben tartja augusztus havi rendes ülését.

— **Uj vonat.** Jön és megyen immár a harmadik vonatunk is Szolnokról Szentesre és vissza, a következő menetrenddel: Szolnokról indul délután 4 óra 52 percor, — valamint Szentesről indul este 6 óra 14 percor és Szolnokra érkezik 9 óra 56 percor. Mi csak örülni tudunk annak, hogy a vasúti igazgatóság, belátván az új vonat rendezésének szükségét, e nagy vidék ebbeli igényeinek eleget tett, s épen ezen örömlünknek amidőn kifejezést adunk, egyáltalán nem vagyunk hajlandók szemrehányást tenni az igazgatóságnak azért, mert nem árulta el eddigéig, hogy ki a szülőapja a harmadik vonat rendezése eszméjének; de nem is vindikáljuk az apaságot magunknak, mint azt lap-társunk teszi mindenható főszerkesztőjének nagyobb dicsőségére, kitől erednek e vidék lakosságára menynnek és földnek minden néven-nevezendő javai és áldásai.

— **Színészet.** Szintársulatunk, mely holnap már Félgyházára tartja bevonulóját, ma este a »Tóteleány« című népszínműben búcsúzik el a szentesi közönségtől. Kömléy Gyula igazgató, mint annak idején említettük is, a bárfai furdőre szándékozott menni társulatával, a furdőhely gyér közönség azonban nem nyújtott kellő biztosítékot bérlet nyítására.

— **Halálozás.** Richtman Soma szentesi izraelita tanítónak ifjú felesége, Gyomán, hova rokoniának látogatására utazott el, e hó 3-án gyermekagyilázban elhalálozott.

— **Könyöradománygyűjtés.** Zöld József felsől. ev. reform. lelkes, egyháza javára, felsőbb egyházi hatóság engedélyével segélygyűjtési körutra indulván, f. hó 3-án városunkba érkezett s a lelkesi hivatal bejegyzésével f. hó 6-án d. e. a rendes isteni tiszteleti órák az ev. ref. anyaszentegyházban, egyháza viszonyait ismertető s adakozásra felhívó egyházi beszédet fog tartani. Mint az egyházi lapokból is igen előnyösen ismert egyházi írók, ez útján is ajánljuk az ev. reform. egyház tagjai figyelmébe s különösen felhívjuk őket a magyar-nemzeti nyelvről az idegen nemzetiségek közt terjesztése céljából tartandó egyházi beszéde meghallgatására. Tudomásra hozzuk egyúttal, hogy a resciai ev. ref. egyház céljaira adandó adományokat f. hó 8-ig lakasan, az ev. reform. lelkesi hivatalnál nagytiszteletű Gerőcz Lajos úr parochiáján átadni méltóztatassanak.

— **A csongrádi mút kérdésében** a napokban érkezett le a belügyminiszter rendelete a vármegye alispánjához, mely szerint Csongrád község képviselő testületének a mút építése céljaira felveendő kölcsön tárgyában hozott határozatát oly módosítással emeli érvényre a miniszter, hogy a községi előjárásnak a felveendő 40.000 frtos kölcsön feltevéire vonatkozó megallapodása a képviselőtestület, ennek határozata pedig a vármegyei törvényhatóság jóváhagyása alá bocsátandó. A szóban levő mút letecsítését a miniszter a közforgalom szempontjából szükségesnek tartja, sőt ugyanezen okból a község területén levő többi útak jobb karba helyezését, esetleg kikövezését is kívánatosnak jelzi, annyival is inkább, mert a kiépitendő kövezet műtúra a vámszedési jog megszerzésének akadályai nincsenek, sőt a kereskedelmi miniszter nem támaszt nehézséget az ellen sem, hogy amennyiben a vámszedés bevételeiből a 40.000 frtos kölcsön törlesztési részletei egészen nem fedeztetethetnének, ezen célra a község piaci helypénz-jövedelme is lekötessék, s így a mútjánk előreláthatólag a községi adóhitelzők újabb megterhelése nélkül való kiépitése és fentartása válik lehetővé. Kijelenti egyidejűleg a miniszter, hogy a mút kiépitése iránt külön vállalati szerződés és az annak alapját képező műszaki tervek szabályszerű biralatából folyólag netalan támadható kérdések és esetleges károokra nézve a felelősség első sorban a községi képviselőtestület, másodsorban pedig a vármegye törvényhatósági bizottság terhel. A községi határozat azon részében, mely szerint a községi előjárásnak a kölcsön kötésre nézve mintegy teljhatalommal ruházatot fel, módosítást szenvedett, mert oly rendkívüli in-

tézkedésre, vagy arra, hogy a jelentékeny kölcsön-ügylet a községi képviselőtestület s a vármegye közönségének jóváhagyása alól elvonassék, az úttal elfogadható ok fönn nem forog.

— **Veszprém közönlöte.** Veszprém-megye alispáni Veszprém város tűzkarosult lakosságának segélyezésére nyújtott 100 frt. adományaért vármegyei közönségének elismerő köszönetét fejezte ki.

— **Gyanús betegedési eset** fordult elő Mindszentén e hó 1-ső napján, mely halálal-zással végződött. A tiszti főorvos közbenjöttével megéjtett boncolás alkalmával tapasztalt tünetek kolerára mutatnak, de nincs kizárva, hogy a betegség colicula-nostros, a mely betegség vidékünkön ez időtájt előfordulni szokott. A görcsövi vizsgálat eredménye az alispáni hivattall eddigéig közölve nem lett. Egyébként Mindszentén a szükséges fertőtlenítő és óvintézkedések megtették, — a vármegyei összes községek előjárói, valamint a járási tisztviselők és Szentes város polgármesterei hivatala pedig felhivattak az alispán által, hogy minden óvintézkedést tegyenek meg az esetleg feimerülhető baj ellenében.

— **Csongrádról** távriati jelentés érkezett az alispánhoz e hó 3-ikán, hogy ott egy kolera-tünetes betegségi eset merült fel, mely a masnap érkezett jelentés szerint, halallal végződött. A tiszti főorvos közbenjöttével megéjtett boncoláson azonban kint, hogy a halál terjedelmes gyomor-és béllob idezte elő s hogy a kolera-betegségnek semmiféle tünetei sem jelentkeztek a betegségnél.

— **Városunk rendőr-kapitánya** a közegészség és köztisztaság megóvása érdekében igen fontos rendelkezéseket bocsátott ki s azokat a hazulajdonosokkal közölte; e rendelkezéseknek pontos és szigorú betartását mi is melegen ajánljuk a lakosság figyelmébe, nehogy magunk idézzük fel a veszedelmes kór magunkra.

— **A Hegyi páter püspöke.** Mégsem olyan fekete hat a váci püspök, amilyennek ietesti ő a szelid lelki csongrádi plébanos. Csak nem rég írta a páter Schuster püspökről, hogy megrövidíti az alsó papság segélyezés alapját és ime, most éppen az ellenkezőről érkezik a hír. E szerint Dr. Schuster Konstantin váci püspök elhatározta, hogy egyházmegyéjében papjainak fizetését rendezi s ezt a tervét úgy valósítja meg, hogy azoknak a plébanosoknak, kiknek fizetése a 600 frtot nem haladja meg, a sajátjából hatszáz forintra egészíti ki a fizetésüket. Egeelőre tizenkét plébanos fogja élvezni a főpap jótékonyágát. Ezenkívül azt is elhatározta Schuster püspök, hogy kanonokjaival, akik az egyházmegyét jobban ismerik, kiválasztja azokat a plébania-kat is, melyeknek csekély jövedelmét szintén növelni fogja. Ugyancsak gondoskodott a püspök az egyházmegye segédlelkészei zéről is, kik közt vannak 60—80 forint fizetésűek is. Ezeknek évi fizetését 250 forintban állapította meg és ha fizetésük ezt a minimális összeget el nem éri, szintén a sajátjából egészíti ki a jövedelmüket. A plébanosoknak és kaplánoknak évenként két részben fizetendő összeg eddig ötezer forintot tesz ki s ezt a pénzt mindaddig fizetik, míg a püspök él, halála után pedig hagyatékából addig, míg a püspöki székhely nem lesz töltve. Ugyancsak az alkalmallal gondoskodott Schuster püspök az egyházmegye elaggott papjáról is, kiknek nyugdíjalapjára tizezer forintot adott.

— **Baba-mulatság.** Ehrlich Laura ovónő kis növendékei színelőadással egybekötött gyermek-ünnepélyüket, melyről már előzőleg hírt adtunk, e hó 13-án, vagyis mához egy hétre tartják meg a városi színpadon.

— **A békési munkás-kérdés megoldása.** Midőn ezélt három évvel a katonaság szoronyra elnyomta a békésmegyei zendülést, illetékes helyen első teendőnek azt mondták, hogy az agrár-mozgalmakat elsősorban a mezei munkások és a gazdák között való viszony rendezésével kell és lehet megszü-

tetni. Azóta az illetékes körök folytonosan e kérdés foglalkoztatja. Végre is a megyei gazdasági egyesületre bízák, hogy a megye e fontos kérdését oldja meg ő. — Mint la-punkat értesítik, a gazdasági egyesület e hó 1-én tartott igazgató-választmányi ülésén oldotta meg Békésmegyének ezen fontos dol-gát, s akik ezt a munkálatot a gyakorlati szemüvegen nézik, azt tartják, hogy minden tekintetben megállja a helyét. A külső és belső cselekedtre és mezői munkásokra vo-nakozó új szabályzat 25 szakaszból áll. A szabályzat követeli a munkás- és díjlevél ki-adását, hová a munkás bére fölíratik. Követeli a munkás-igazolányt, mely nélkül, büntetlenül más helyre el nem állhat, fel sem fogadható. Létesíti a gazdasági szak-értők új intézményét a járási főszolgabíró mellé, a kik a munkás és munkaadó közötti vitás-kérdésekben döntenii hivatottak. E szak-értők járasonként a gazdasági egyesület vá-lasztaiból alakítottak. Itélet-hozatalra leg-alább két tag jelenléte kivantatik. Nevezetes intézkedése a szabályzatnak az is, hogy a dohánykertészeket munkájuk tartamára ese-lédi viszonyban állónak tekinti. Gondoskodik a mezői munkásokat illetőleg a vasárnapról; az éves és hónapos cselekednek sem kell vasárnap dolgozniok, csak ha nagy gazdasági csapást háríthatnak el munkájukkal, de ekkor is számukra külön napdíj jár. Fő azonban az alternatív aratási-szerződésék érvénye. Ha rossz időjárás a határ reménybeli természet devalválná, akkor az aratónak módjában van a másik alternatívához fordulni, vagyis pénzért dolgozni. Igen lényeges intézkedés, hogy a terménybeli járulékokat nem ürmértékben, hanem súly mértékben kell kiadni. — Egy-idejűleg két igen fontos újítás is történik. Tekintettel arra, hogy az éves cselekednek januárban való költöztetése egészségügyileg is hátrányos, és az iskoláztatás körül való-ságos visszaélésekre csabít: a család-fogadás már októberben fog megtörténni. Beliczey István egyesületi elnök indítványára Békés-megyében elsűl stipulálják a rokkant mezői munkások segélyző alapját önmegadóztatás útján egész meggyesert. Ezen szabályzatot Beliczey István, Székaes Pál és Zsilinszky Ist-ván készítették, s a gazdasági egylet igaz-gató-választmánya elfogadta egyhangulag, s életbejuttatását kimondotta.

— **A Szentesi Iparos-Ifjak Önképző-Köre** e hó 20-án, vagyis szent-István király ünne-pén, népünneppelül összeköttél táncvigalmat ren-dez a Széchenyi-ligetben. A mulatságra, mely kedvező idő esetén igen látogatottnak ígér-kezik, már is nagyban folynak az előkészületek.

— **Ásatás Horgos mellett.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a millenium köze-lede alkalmasból nagyobb összeget szánt régiségek kutatására s az ásatások vezetésével egy-egy szakférfit bízott meg. Így rendszeres ásatások lesznek H o r g o s mellett is, ame-lyeket T e r g i n a Gyula dr. csongrádmegyei tanfelügyelő fog vezetni. A leleteket össze-gyujtja a nyár végén küldik be a nemzeti muzeumba, vagy az anthropológiai intézetbe.

— **Dohánytermés.** Csongrádmegyében az 1891-ik évben 551 termelő 19 községben 2747 holdon termelt 1.646.677 kilogramm dohányt, mely 289.380 frtért váltott be a kincstár által, — 1892-ben pedig 499 termelő 2413 holdon termelt 1.349.678 kilogrammot, melyet 220.403 frtért váltott be a kincstár. Ebből látható, hogy az 1891. évi dohány-ter-més jónak mondható, — a mennyiben 1 hold 105 frt nyers jövedelmet hozott, — míg a múlt évi termés középserűn alóli volt a hosszantartó szárazság miatt, s ez okon 1 hold csak 91 frt nyers jövedelmet adott.

— **Mulatságok a szomszédban.** A cson-grádi tanuló-ifjúság tegnap este a városi nép-kertben sikerült szavalati, ének- és zeneestélyt tartott, melyen városunk fiatalága is szép számban volt képviselve. A hangversenyt reggelig tartó tánc zárta be. — Ugranyt az ipartestület és iparos ifjúság, melynek mulat-ságai az egykor olyan jóhírű boldogasszonyi búcsú-bálatok hívatvák helyettesíteni, e hó 14-én tartja nyári táncmulatságát a szinkör helyiségében, hol a mulatság sikeréről 28

tagú rendező-bizottság gondoskodik. A cson-grádi búcsú-bálatok a vidék mulatni szerető közönsége is szívesen szokta évente látogatni.

— **30.000 frt népnevelési célra.** A hód-mező-vasárhelyi reform. egyház a kül-és bel-területi iskolákat rendezni és szaporítani óhaj-tván, 30 ezer forint költséget szándékozik e célra fordítani 5 év alatt új módon, hogy ebből 15 ezer forintot a város fedezzen.

— **Táncantatás.** H a l á s z József Imre táncmester a f. hó 3-tól szeptember 17-ig ter-jedő idő alatt kezdőknek és haladottnaknak elméleti és gyakorlati előadásokat tart a táncolás művészetéből.

— **Országos vásárok.** Szegváron és Gyo-mán a nyári országos vásárt e hó 12. és 13. napján fogják megtartani.

— **A szőregyi csata emléke.** A szőregyi csatában elesett vitéz honvédek emlékét meg-örökíti Szeged városa s népkertjében díszes szobrot emel azoknak, kik a haza és jog ér-dekében életüket áldozták. A hősök emlék-szobrára negyedszázert forint gyűlt be társa-dalmi úton, a melyhez Szeged városa két egymásután következő évben nagyobb ösz-szeggel fog járulni. A szobor-bizottság el-határozta, hogy Z a l a György szobrasznak ajánlatát az 5000 frt költségvetéssel készülő emlékszoborra nézve elfogadja s meghívja a művészt a szerződés megkötésére.

— **Hasznos házi állatok statisztikája.** Csongrádvármegyében 1892-ben összeíratott 22.668 drb. ló, 26.343 drb. szarvasmarha, 43619 drb. sertés, ezen mennyiségből magá-ban Szentes városában találtatott 7.297 drb. ló, 2.593 drb. szarvasmarha és 7.500 drb. sertés; a többi a járasokra esik.

— **Állat-betegség.** Az állatorvos jelen-tése szerint R ú z s M o l n á r Sándor szentesi lakosnak lapistói tanyaiban egy sertésen a sertés-orban betegség tünetei voltak meg-megállapíthatók.

— **Vadászat.** Csongrádvármegyében az 1892-ik évben elejtettek 11.005 drb. hasznos vad, 7.419 frt értékben; — káros vad 12.528 drb. 1213 frt értékben.

— **Új hivatalra hirdetett pályázatot** a főkapitány, névszerint a — gyepmesterségre, melyre azonban a mai hivatal-vadászó világ-ban is mindössze egy pályázó jelentkezett Antal Mihály személyében, kik eddigelő a fer-tőtlenítésnél volt alkalmazásban.

— **Gyujtogatás.** Özv. N ó t á r i Antal-nak fertői tanyaiban egy kazal szalmája e hó 3-áról 4-re virradóra, eddig ismeretlen tettes által fölgyujtva, elégett. A gyujtogatást két-ségtelenné teszi az, hogy a kazalban a csóvára is ráakadtak. Hogy a megindult vizsgálat során a tettes előkerül-e, az a kérdéskérdés, mert a mai vizsgálati rendszer mel-lett talán nem is az a főcél, hogy a tettes hu-rokra kerüljön, hanem hogy a formaísa-goknak legyen elég téve, s ezzel aztán nyélbe van ütve az egész.

— **Vasútlakon** 1892-ben feladatott 101.353 drb. podgyász, s érkezett 77.188 drb; az össz-forgalom tehát 178.574 darab.

— **Tolvajlás.** ifj. Borbély Lajostól ismeretlen tettes a napokban egy 20 frt ér-tékű ezüst zsebzórárt emelt el. A gavallér haj-lamu tolvajt a rendőrség nyomozza.

— **Elelvált lámpa.** Évek hosszú során keresztül szelid türelemmel pislalkolt a III. tizedben, az öreg N ó t á r i Pál háza előtt egy magános lámpa, mig végre is az mult hét egyik éjszakáján annyira megdagadt benne az önbéncszert, hogy magasa törő lángra lobbant föl, s kevés híja, hogy a há-zat is föl nem pörzsölte. A lámpa ércartója teljesen elolvadt, s most már N ó t á r i uramnak csak a lámpaszopj világoskodik.

— **Egy kis tévedés.** O r o s h á z á n régi szokás szerint a kisbírók teljositik a kézbesítést. Minden adóntó irás után kapnak 4 krt. Ezekből a négy krajcárköből a mult esztendőben 295 frt 30 kr jutott a kisbíró-nak. Ezt az összeget T o b a k István adó-szedő és B i t y Balázs jegyző zsebre vágták és elikkasztották. — Ez ügyben T a l l i á n

Béla főispán vizsgálatot rendelt el, melynek folyamán a sikkasztók mentésüikre azt adták elő, hogy az összeg c s a k t é v e d é s b ő l jutott az ő zsebukba.

— **Felvételi a vanceller iskolába.** A buda-pesti magyar kir. vanceller iskolában az 1893. évi szeptember 15-én kezdődő tanfolyamra tiz tanuló felvételére hirdetik pályázat. Fel-vételi kellékek: 1) legalább a 16 évet be-töltött életkort igazoló keresztlevél, 2) ép, erős és gyakorlati munkához alkalmas test-alkat, a test magasságát és a himlőoltást igazoló orvosi bizonyítvány, 3) iskolai bizonyít-vány, legalább is a népiskola teljes és jó sikerű befejezéséről, 4) községi bizonyítvány a folyamodó erkölcsi magaviseletéről, 5) szü-lőknek vagy gyámoknak oly nemű nyilatko-zata, mely szerint kötelezik magukat, hogy fiukat, illetőleg gyámoltjukat a tanfolyam bevégeztéig az intézetben hagyják s azon esetre, ha kivennék, a félévénként kiszabott 50 frtnyi tartásdíjat az intézetnek megtérítik. — A felvett tanulók r u h á z a t o n é s t a n s z e r e k e n k i v ü l teljes ellátás és tanításért az első évben 100 frtot, a második-ban 80 frtot fizetnek előleges félévi részle-tekben. Vagyontalan, illetőleg kevésbé vagy-onos szülőknek, ha fiak jó magaviseletűek és szorgalmasak, ezen tartásdíj egészben vagy legalább felérésben el is engedtetik. — Az ily ingyenes avagy félfizetéses helyre folya-modók a felsorolt okmányokon kívül még szegénységi bizonyítványt is tartoznak kér-venyicikhez mellékelni. — A kellően felsze-relt folyamodványok, a földmívelésügyi ma-gyar kir. minisztériumhoz címzve, folyó évi augusztus hó 10-ig az intézet igazgatóságához, Budapest (vízvárosi posta) küldendő be.

— **A »Délmagyarországi Tanító-egylet«** f. évi augusztus hó 24., 25. és 26. napján Nagy-Szent-Miklósban tartandó nagy-és köz-gyűlésének ünnepi naprendjét a következőkben állapította meg. I. f. évi augusztus hó 24-én délután fél 5 órakor megérkezése a vendégeknek a nagysztmiklósi vasúti pá-lyaúdváron s ünneppélye fogadtatása, üdvö-zöltetése a sazas helyi bizottság által. Erre bevonulás a városba, illetve lakásokba. (A vendégek kéretnek, olyan kocsiba helyet foglalni, mely a megküldött jegyek színet jelzi). Este 6 órakor a »Délmagyarországi Tanító-egylet« választmányi ülése az új kö-zség-ház kis tanácstermében. Este 8 órakor ismerkedési estély a Czenczinger-féle nagy-vendéglő kerthelyiségében, hol a Steiner-féle 40 tagból álló hírneves varjasi zenekar, va-lamint a helybeli dalárda fog működni. II. f. évi a u g u s z t u s h ó 25-én reggeli fél 8 órakor isteni tisztelet a belvárosi tem-ploban. 8 órakor Révai ünneppély. 9 órakor a »Délmagyarországi Tanító-egylet« nagy-gyűlése az új község-ház dísztermében. Délután 1 órakor díszes bankett a Czenczinger-féle nagyvendéglő nagytermében. Délután 3 óra-kor a »Krisztof-intézet« m. kir. földmives-iskola megtekintése. Délután 5 órakor az uradalmi parkban a Steiner-féle zenekar által séta-hang-verseny. Este 8 órakor a vendégek tisztele-tére műkedvelői előadás a Révai-emlék jávára, utána táncvigalom a Czenczinger-féle vendéglő nagytermében. (A részvevőjegy elomutatója a belpéti díjnak felét fizeti). III. folyó évi a u g u s z t u s h ó 26-án reggeli 7 óra-kor a »Délmagyarországi Tanító-egylet« köz-gyűlése a község-ház dísztermében. Délelőtt 10 órakor villás reggeli. Délelőtt 11 órakor csoportosulás s kivonulás a vasúti indóházhoz. Délelőtt 12 órakor testületileg átrاندulás Sze-gedre, a »Csongrádmegyei tanító-egylet« f. évi augusztus hó 27-én Szegeden tartandó jubiláló gyűlés üdvözlötetésére. IV. folyó évi a u g u s z t u s h ó 27-én reggeli 5 órakor azon vendégek részére, kik a Sze-gedre való átrاندulásban nem vesznek részt, kirándulás rendeztetik Mezőgyésre, az allami méntelep, cukorgyár, mintagazdaság s egyéb nevezetességek megtekintésére. Azon vendé-gek, kik ezen kirándulásban részt venni óhaj-tanak, sziveskedjenek ebbeli számdékukat 1 frt 50 kr fuvarbér csatolása mellett a helyi bizottság irodájának bejelenteni. — A gyű-lési napok alatt az iroda a község-ház kis tanácstermében leend, a hova mindennemű tudakozásokért fordulhatni.

* Erdélyi Ödön rófos és rövidárú-kereskedőn alább közölt hirdményére lapunk t. olvasóinak figyelmét ez úttal is felhívjuk.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« július 30-iki száma 17 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Tompai Mihály halálának negyedszázados évfordulóján.« S. Szabó Józseftől. (Tompai Mihály és neje arcképeivel és öt képpel: 1. A Tompa-emlék Feketehegyen; 2. Tompa mellszobra a feketehegyi fűrdőben; 3. Tompa szülőháza Rimaszombatban; 4. A hanvai református templom és paplak; 5. Tompa sírja Hanván. Cserna Károly és Goró Lajos rajzai.) — »Tompai sírjánál.« Lévy József költeménye. — »Tompai Mihály.« Dr. Váczy Jánostól. — »A diadalmas szerelem dala.« Irta Turgenyev Iván, orosz ereditéből fordította Ambrozovics Deszö. — »Művészek életéből.« Balogh Gyulától. — »Óriás körhinta Chicagóban.« (Képpel.) — »Báro Bauer Nándor hadügyminiszter.« (Arcképpel.) — »Egy szláv apostol.« (Kollár János arcképevel.) — »A számi királyi udvar.« (6 képpel: 1. Savangvadana, számi királyné; 2. Chulalongkorn, Sziam királya; 3. A számi trónörökös diszruhában; 4. A számi király és gyermekei; 5. A számi király kikötője; 6. A számi királyi palota Bangkokban.) — »Bosnyák cigány népmese József főhercegről.« — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány stb. rendez rovatok.

TANÚGY.

A debreceni kereskedelmi akadémia értesítője az 1892/93. tanévről, közli dr. Bayer Ferenc igazgató. Előttünk fekszik a vaskos füzet, mely a debreceni Kereskedő Társulat által fontartott három, a kereskedelmi szakotkattatás szolgáló intézményről számol be: a kereskedelmi akadémiáról, melyet a lefolyt tanévben 185 tanuló látogatott 4 osztályban, (a középső évfolyam parhuzamos volt), az alsófokú kereskedelmi iskoláról, melyet 150 tanuló (kereskedő-tanonc) látogatott és az esti szaktanfolyamról, melynek 26 hallgatója volt.

Évény bizonyítéka annak, hogy ezen 34 óta fenálló iskola fokozott mértékben teljesíti azon hivatását, hogy a hazai kereskedelemnek minden fokban megfelelő szakroket neveljen.

Emeli az iskola niveauját, hogy ez évben a rendes tanárok száma kettővel növekedett és a tanintézetben az igazgatót kivül — belcérte a hitoktatókat — összesen 16 tanár működött.

A tanítás sikerének előmozdítására szolgál az új épület, kényelmes, a modern igényeknek megfelelő helyiségeivel, mely a Kereskedő Társulat, Debrecen szab. kir. város és az alapítók néme alkotkészségét hirdeti és örökíti meg. Hozzájárulnak a gazdag gyűjtemények tanári és ifjúsági könyvtárak. — A gazdag áruismeri és technológiai gyűjtemény 20 nagy üvegszekrényben szakszerűen van csoportosítva, míg a földrajz tanítását előmozdítja a világrészek szerint csoportosított termény-gyűjtemény; és tervkép-gyűjtemény. — Szép attekintést nyújt a tanárikönyvtár állapotát feltüntető szakszerűen összeállított jegyzék, melyet nagy szakavatottsággal Szojka Gyula könyvtáros állított össze. A könyvtár összesen 741 cim alatt 1368 kötetből és 181 füzetből áll. Az ifjúsági könyvtár összesen 1403 kötetet tartalmaz.

A rendes tantárgyakon kivül az ifjúság bő alkalmat nyer, hogy más szükséges tantárgyakban is kiképzést nyerjen. Mint rendkívüli tárgyak előadtnak a gyorsírás, az angol és olasz nyelvek és a nyelvtanítást megkönnyítik a német és francia nyelvekből rendszerített társalgási órák.

Az elméleti ismeretek szemléleti úton való kiegészítését célozzák a két évenként rendezni szokott tanulmányutak. Ez évben is 46 tanuló szemlélte meg az igazgató és három szaktanár vezetése mellett a főváros előkelőbb ipartelepeit. Ezen tanulmányútról az értesítő részletesen számol be.

Az akadémia kebelében fennálló ifjúsági egyesületek előmozdítják az ifjúság önálló működését. Az önképző kör magyar irodalmi és idegennyelvi szakosztályai szép sikerrel működtek és hazafias ünnepek rendezésével hozzájárulnak az ifjúság hazafias neveléséhez; az ifjúsági dal-és zene-egyesület emeli a kedélyképzést és az ifjúságnak nemes szórakozást nyújt.

Kiemelendő a kereskedelmi akadémia segélyező egyesülete, mely működésének első évizetét fejezte be. — Évenként mintegy 3—400 frtot juttat az intézet szegény tanulóinak, gondoskodik ingyen gyógyszerokról és mintegy 200 darab tankönyvet oszt ki szegény tanulóknak között. Nemes emberbarátok és intézetek támogatása mellett alapítókéje 2800 frtot ért el.

Az értesítő végül a dr. Bayer Ferenc igazgató tulajdonát képező és vezetése alatt álló internátust ismerteti.

Tekintettel arra, hogy a kolozsvári és pozsonyi kereskedelmi iskolák mellett ily internátusok sikeresen működnek és az aradi keresk. iskola is most nyit ilyen internátust, ezen intézmény feletle nagy fontosságánál fogva kiváló figyelmet érdemel.

CSARNOK.

Báli emlék.

... És kigyulladt a terem sok libbenő-lobbanó lángja, szivárvány-színben sórva az ezernyi apró sugarat, amely mindmegannyi rezegve fűrdött a sima parket tükreben.

És felharsant a zenekar első akkordja, mely hullámozva repült át a tágas termenek, fölvilanyozva a leányzók vidám kedélyét, átfutva minden idegen, minden pici izmon.

És elkezdett susogni a selyemruhákban az a zsongó-bongó melodíja, amely eszontóan, édesdeden ringatja az embert kábulatba.

Mintha apró szílfélek leheték volna ki a jökedv tömjénét, oly pajzán vidorság uralkodott; s amint a zenekar elé álltam, bevegülve a dőlceg ifjak s bájos leánykák táncoló párjai közé, az a szöke asszony angyal-arca akadt a szemembe, az ő libegő hajfűrtjeivel, az ő kimondhatatlan tüzet szóró szemével, ellenállhatatlan, varázsló alakjával. S amint az a bürös, az a kedves alak belehevült a táncba, amint leírhatlan szenvedéllyel aprózta a csárdást, hogy ruhájának minden fodrocskája rezgett, minden csipkészlála izgott, minden rojtocskája villantlebbent — úgy éreztem, hogy szívem a szemembe lopezik, hogy lelkeim ott ul ajkimon, s mégis néma, kövült mozdulatlan vagyok — az igézetből.

Micsoda vér, minő temperamentum! Az ő bámolatlos kecses mozgása, az ő lankadatlan here szinte táncra perdíté lábaimat

S szakad a hegedű húrja, lazul a nyitrettyű szálkaja, kifárad a primás keze, a cimbalmos ujjal között petyhüden mozog a verő. Meglányul keményre vasalt gallérod, áttízadalt három selyem zsebkendőd, inog a térded, zihálsz a fáradságtól, eláll a lelegzeted — és ő még bámolatlos kitartással győzi Neki pirui, de győzi; melege van, de győzi; haja kúszalt, de győzi; táncosa kidől, s ő még győzi, győzi folyton hürszakadig, piros hajnal hasadtáig

S kialudt a terem utolsó gyertyája, elhangzott a zene utolsó akkordja, utolsót suhant a selyemuszály; s amint az érdekes ködfátyolba burkolat csalt föl a regghajnal kiterjeszté biborpalástját, enyelegve külvüden első játszi sugarat a forró táncterembe, — én kábultan néztem utána, elröppendő szöke angyalom után, és magammal vittem az ő édes emlékét epedő kebellem, égő vágyódással

Naphosszat elmerengtem természetem, elméláztam igéző szép szemem.

És egyszerre — a hold kébbe játszó ezüst-fehér sugarait veti ablakomra; piciny szobában titkos, rejtelmes félhomály derengett . . . zörren a zár, csörren a kulcs, roppan a kiléncs, nyílik az ajtó, és rajta bárandjaim tündérképe lépett be halkán, mélan, csöndesen.

Mintha dicsőfény övezte volna abban a halvány rózsaszín pongolyában, melyben oly végtelen, oly kimondhatatlanul bájos, kedves, igéző jelenség vala.

Nem hittem szememnek; szólni akartam, s ajkamon elált a szó: hozzáróhanni akartam, és térden megmerevült.

Lágy odaadással nézett reám, kökény szemei merőn reámszegezve voltak. Ajkai még ezerszer édesebbnek tűntek föl, szemei százosz tüzezebben ragyogtak, kéjtől piruló arca ezerszer bájolóbb volt.

Egy ellenállhatlan varázserő vonzott feléje. Ha ég, föld reám zúdulnak, át kell karolnom darázsderékát, izlelnem kell ajkáról a balzsamot.

Hallom, érzem keble epedő sóhaját; szíve dobbanása velőmbé nyíllalok.

Karjaim görcsösen kulcsolám szűzi dereka köré, ajkára már az első édes, forró, emésztő csókot akarom lehelni, s hah! — fölé b r e d t e m !

Ypsilon.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szakotkattatás.

Ha már nem lehet megnyerni a modern gazdalkodási módnak a régi gazdákat, gondoskodni kellene az újabb nemzedék neveléséről, hogy ez tudományát párosíthassa a vénék gyakorlati tapasztalásaival. És gondoskodni kell arról, hogy intenzívben legyen a gazdasági szaknevelés, mert az még sem felelhet meg gazdasági helyzetünknek, hogy például a szegedi iparkamara kerületében, ahol a termelés évi értéke ma is körülbelül 75 millió, egyetlen alsófokú gazdasági tanintézet, az adai földmivés-iskola áll fönn, mely minden jó törekvés mellett sem kielégítő tényezője egy nagy vidék átalakítását célzó szaknevelésnek.

De bár a cél nagyságához képest szerény tényező is az adai földmivés-iskola, kiváló szükség van e gyakorlatias irányú tanintézetre, melynek hivatása az, hogy értékesíthető képzettséget nyújtson a közép-és kisbirtokos osztálynak, mire nézve feladatának az intézet tökéletesen meg is felel.

Az intézet szervezeteéről és működéséről közérdeklőnek tartjuk közölni a következőket.

Az iskolának 28 bentlakó növendéke van, kik 17 éves életkorukat elért, irni, olvasni, számolni tudó ifjak közül vétetnek fel. Elsőséggel bírnak azok, kik az alapítványosított egyesek, megyéik és városok által ajánlitatnak. A tanfolyam két évre terjed. A nem ösztöndíjas tanulók 150 frt évi tartásdíjat fizetnek, mely összegért teljes ellátást nyernek. Az olvasás, írás, számolás és a magyar nyelv mellett tanítatik a talaj-isme, földmívelés, növénytermelés, rétmívelés, állattenyésztés elméletileg és gyakorlatilag. Tanítatik továbbá a kis gazdaságok berendezése és kezelése, kertészet, szőlőmívelés és gazdasági könyvvezetés, valamennyi gyakorlati irányban.

Az iskola gyakorlati tanításának terét a gazdaságot képező földterület megmunkálása, a gépek és eszközök, továbbá a faskis-iskola, szőlő, zöldséges kert, tehenészet, sertés-tenyésztés és tudományos gyűjtemények képezik.

Az intézetnek 100 kat. hold birtoka van s 35 hold bérleti földje. Ezen a 135 hold területen az iskola tanulói minta-gazdaságot üznek és a gyakorlati tudományokat művelik.

Az iskola fenntartási költsége 8931 frt, az elért jövedelem pedig 7993 frt. Megnyitása óta, a múlt évi októberig, 117 kiképzett növendéket adott a vidék gazdaságnak. A végzett növendékeket szívesen szerződtetik a gazdaságokba, és közel sem képes az intézet annyi végzett növendéket kibocsátani, ahányat keresnek a jelentékenyebb gazdaságokba; szóval itt az ifjúság elhelyezésére is hálás tér kínálkozik, amelltt, hogy a gazdaság fejlesztésének célja tartatik első sorban szemelőtt.

Sajnos, hogy a növendékek legnagyobb része Bács-Bodrog-megyéből kerül ki; holott a különösen gazdalkodó alföldi városok és községek is alapítvány helyek felállításával gyermekeiket az okserző gazdalkodás elsajátítására oda irányíthatnák.

A gazdag alföldi talaj áldása teszi, hogy az egyszerűbb gazdák nem érzik föld-

jeik okszerűbb, belterjesebb művelésének kényeszerét, és annak elodázhatlan szükségét, hogy értelmesebb munkával ugyanazon a földterületen nagyobb értéket termeljenek, a nélkül, hogy a föld termő-ereje kimerítettnek.

Az alföldi közgazdaságokban hiányzik a tanultabb gazdasági erő, és az elbizakodott jómódúság a kultúrgazdálkodás iránt nem bír kellő érzékkel, pedig arra a mostani ár-csökkenés és adózási alapfejlesztés miatt égető szükség volna. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy vármegyénk három nagy városában, Hm.-Vásárhely, Szentes és Csongrádon, alig 40 kilométernyi hossz-távolságban, mintegy 80—85 ezer lélek él földmivelségből, vagyis a lakosság 80 százaléka, — csak e három helyet felvéve, — mezőgazdasággal foglalkozik, — csudálkozva kérdezzük, mi oka lehet annak, hogy itt a gazdasági egyleteknek, az intéző köröknek még ma is sincs szándékában, igénybevéve a kormány-nak e célra szánt alapját, e városok valamelyikében földmives-iskolát állítani? holott más kultúr-államokban ilyen alsóbbfokú földmives-iskoláknak szükséges voltát évtizedekkel ezelőtt már beismerték, s akként intézkedtek, hogy a tanulók ellátásukért mit sem fizetnek, mert munkájuk által tartásdíjuk fedeztetik, s a föld jövedelme elég a tanári-testület fizetésére.

A többi közt, ha valami életrevaló eszmét akarunk a második eredő kezdetén létesíteni, — egy ily földmives-iskolának alapítása is egyike azon életbevágó eszméknek, mely bizonyára a költséget bőven behozná az okszerű, jövedelmező gazdálkodás elsajátítása és a gazdasági szakképzettség fejlesztése által.

Szerkesztői üzenet.

„Egy szomszéd”-nak. Helyben. Névtelenül érkező közleményekre figyelemmel nem lehetünk; csend-háborítási kihágás miatt, a megbajszatlanított szerel-mes testvér-pár ellen, a főkapitánynál elhet vádföl-jelentéssel.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátyffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Lakos Károly gőz-csaplógépe

a tisztelt érdekeltek által használatba vehető; értekezhetni III. t. 177. sz. a.

2355. 1893. t. k. szám.

Árverési hirdetm. kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Czakó Karolina* végrehajtatonak *Négyesi Julianna* végrehajtást szenvedő elleni 376 ft 40 kr. tőke követelése és járuléki iránti végrehaj-tási ügyében a szentesi kir. járásbíróság területén lévő Szentes városában fekvő, a szentesi 1225. sz. tjk.-ben A. f. 1626 rsz. a. foglalt ház és udvar-terének végrehajtást szenvedett Négyesi Juliannát illető felerészére, illetve az 1881. évi 60. t. c. 156. §-a értel-mében az egész ingatlanra az árverést 2000 ft-ban czennel megállapított kikialtási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ing-atlan az 1893. évi augusztus hó 31-ik nap-ján délelőtti 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverés-n, a megállapított kikialtási áron alól is, eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-lan bércsárának 10 százalékát, vagyis 200 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3393. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikül-dött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szá-bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1893. június hó 1-én. A szentesi kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság.

HUBACSEK, kir. aljbíró.

Minden kényelem a ruhák beszerzése körül.

Bányai József Utódai

helybeli kereskedők, üzletükkel kapcsolatban, elsőrendű budapesti szabásznó vezetése mellett, a f. 1893. évi augusztus hó 16-ától kezdve

NŐI DIVATTERMET
létesítenek. 5—3

Legdivatosabb ruhák, vagy bármely e szakmába vágó ruhadarabok, u. m.: női kabátok, mantillok, váll-gallérok, bundák (szörme-bélléssel), köpönyegek stb. elkészítését, már a mai naptól kezdve is elfogadják, a fentebb jelzett időn túl leendő szállításra.

Izléses szabászat.

Gyors és pontos elkészítés.

Elsőrendű szabásznó Budapestről.

Gullay József I. t. 140 sz. házánál egy jökarban levő

ZONGORA

eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal.

Mócz Kálmán

üveg- s porcellánkereskedésében egy tanuló felvétetik.

Eladó ház és kiadó lakások!

Stark Nándor IV. tized 111. számú háza eladó; továbbá I. tized 196. számú házánál egy öt szoba és tartozékaiból álló, vagy két kisebb lakás, október 24-től hasznóberbe kiadó. — Bővebbet Stark Nándor könyvkereskedésében, a Kass-kávéházzal szemben. 6—3

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI ÁGNES FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut esetében.
Budapest, 1892. március hava.

Dr. Kétyi Károly, ny. t. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hatáto-san támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstataáltam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincset, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a körjavalat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasonczéla alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.
N.-Szalonta, 1892. október 20.

Járás és Bihar-m. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen préservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Édeskuty L.
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Országos főraktár

cs. és kir. és szerb kir. udv. ásványviz-szállítóal.

Ujjonnan berendezett

H i r d e t é s.

Van szerencsém a n.-é. közönség becses figyelmébe ajánlani, miszerint a f. évi augusztus hó 1-én **Szépe Kálmán** úr

rőfős- és rövidárú-üzletét

átvettem. — Amidőn ezen körülményt a n.-é. közönség szíves figyelmébe ajánlani bátorodom, egyúttal van szerencsém tisztelettel felemlíteni azt, hogy **rőfős- és rövidárú üzletemben** minden, e szakba vágó cikkek mindenkor **dús választékban** kaphatók; s üzletemet a kor igényeinek megfelelően fogom előállítani.

Nem mulaszthatom el felemlíteni azt is, hogy esetleg üzletemben elő nem forduló cikkek beszerzését, minták után, a leglelküimeretemben teljesítem.

Főtörékvésem az, hogy pontos kiszolgálás és lehető jutányos ár mellett üzletemnek jóhírnevet és teljes bizalmat nyerjek a n.-é. közönségtől.

Magamat és üzletemet a n.-é. közönség szíves pártfogásába ajánlva,

Szentesen, 1893. év augusztus havában.

tisztelettel:

Erdélyi Ödön.

5-2

rőfős- és rövidárú-üzlet.

Máriaczei Gyomor-cseppek

egy szertelen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és áttörően ismeretes léki és betegségek.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyöség, bűzös lehelet, lefultság, sovány felbőgés, hasmenés, gyomorégetés, felesteles nyálkázás, árgaság, undor és hányás, gyomorégetés, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek isonyult lejjáírásán, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortürelésnél etteikkel és italokkal, gúlszák, májbajok és hámorogásnál.

Emellett jótékón a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitünően bizonyultak, a mit ezek meg száz bizonyítottán tanusít. Egy kis ávoág ára használati utasítással együtt 30 kr., nagy ávoág a 70 kr.

Magyarországi forrárt:

Török Jozsef gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a kesztő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiság bizonyítom”.

A Máriaczei gyomor-cseppek valódián kaphatók

Kapható: Szentesen Várady Lajos, Podbradszky F. K.-Sz.-Mártonban Szilárdi Károly és Remetey Dező gyógyszerész uraknál. 43-30

Gyógyszerész-gyakornok kerestetik.

Szepes-Iglóra Jankovich-örökösök gyógyszerháza 6-8 gimnáziumot végzett ifjút keresek **gyógyszerész-gyakornoknak** azonnali belépésre. Feltételek igen kedvezők, szegényebb sorsú rendes teljes ellátást, havi díjat is kap, s itt az illetőnek alkalma nyílik a német- és felvidéki tót-nyelvet elsajátítani. — Ajánlkozásokat Iglóra ker

Farkas Sándor,
a gyógyszerészert vezetője.

3-1

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-ÚT.

Városiroda és raktár: PODMANICZKY-UTCA 14. — Fiók-raktár KEREPESI-ÚT 77

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasú ekék,

mélyítő- és egytetemes aczel-ekék,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egy vasú ekék, talajmivelő-eszközök,

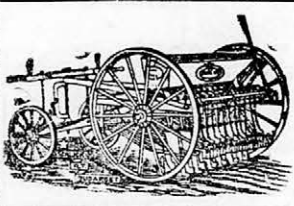
valamint

Schlick-féle szab. „HALADAS” sorbavetőgépek.

Takaránycsésítő gépek, daralók, orlómalmok és mindenemü gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekető és marokrakó arató-gépek és fukaszáló-gépek, szállító mezel vasutak stb.

Ellyatos fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

18-16

Uj üzlet megnyitása!

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására hozni, miszerint a Vársárhelyi-útcában, a Czukker-mann Ignác-féle házban, Nyiry Sándor vaskereskedő úrral szemben **bőr- és fűszer-kereskedést** nyitottam. — Sok évi, nagy városokbani működésem és szakképzettségem, valamint előnyös bevásárlásaim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. vevőközönség igényeit legjobban kielégíthetem.

A n. érd. közönség b. pártfogását kérve, maradtam

Szentes, 1893. év aug. havában.

kiváló tisztelettel:

Steiner Simon.

2-1

Sarg orvos-rendőrileg megvizsgált

KALODONTJA (a fogak szépsége) el van ismerte nélkülözhetetlen fogtisztító szernek.

KALODONTJA illatosan udító és igen praktikus szer az úton.

KALODONTJA kényelmes kiállítás-módja, cicsósága és a használatnál megóvható tisztasága folytán az udvarnál, a főnemességnél épp úgy, mint a leggyeszerűbb polgárházban is található.

KALODONTJA Kapható mindenütt

KALODONTJA Ára: 35 kr.

KALODONTJA A legmagasabb köröktől eredő kőszőnő-iratok vannak minden darabhoz mellékelve.

KALODONTJA

KALODONTJA

KALODONTJA

14-38

SIEMENS és HALSKE

villamos-világítási és erő-átviteli gyárunk, Budapest, VIII., Kerepesi-út 9/a. sz.

Elvállalják: villamvilágítási- és erő-átviteli-telefonok, vasúti biztonsági- és tűzjelző-állomások berendezését. Szállítanak: vízmérőket, vízállagmérő-készülékeket, mérőeszközöket, mint galvanometereket stb., izzólámpákat, szénpálcákat stb.

Csillárok stb. villamos-világításhoz.

Különösen felhívjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos-cikkekben dús választékú mintaraktárt tartunk.

Figyelemre méltók a

16-9

szab. Hellesen-féle száraz-elemek

melyek 6 nagyságban elkészítettek és hivatva vannak a folyadékos savakkal működő elemeket kiszorítani.

Költségvetések és ajánlatok díjmentesen.